

SUNDHEDSSTYRELSEN

Børnevaccinations- programmet

Et prik i den rigtige retning

Sundhed for alle ♥+●

Indhold

4 Vaccination af børn

6 Hvornår anbefales mit barn at blive vaccineret?

8 Spørgsmål og svar om vaccination

11 Hvilke vaccinationer skal mit barn have?

11 Vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio og Hib-bakterien

14 Vaccination mod pneumokoksygdom

15 Vaccination mod mæslinger, fåresyge og røde hunde (MFR-vaccination)

18 Vaccination mod livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter (HPV-vaccination)

20 Find mere information

Vaccination af børn

I Danmark tilbydes alle børn vaccination mod en række smitsomme sygdomme, der kan være alvorlige, og som børn i værste tilfælde kan dø af. Børnevaccinationsprogrammet har eksisteret siden 1943.

Når dit barn følger vaccinationsprogrammet, er det godt beskyttet mod mange alvorlige sygdomme, fx mæslinger, polio og kighoste.

Hvorfor tilbydes børn vaccination?

Når vi vaccinerer børn, beskytter vi dem mod selv at blive syge, og det hjælper samtidig med at beskytte andre.

Mange af de sygdomme, vi vaccinerer mod, er næsten udryddet i Danmark, blandt andet fordi så mange er vaccineret. Når rigtig mange er vaccineret, har sygdommene svært ved at sprede sig. Men sygdommene findes stadig i andre lande og kan vende tilbage til Danmark, hvis vi ikke bliver ved med at vaccinere. Derfor er det vigtigt, at vi forsat vaccinerer vores børn mod sygdomme, også selv om de næsten ikke findes i Danmark mere.

Dit barn bliver tilbudt den første vaccination, når det er 3 måneder gammelt, og den sidste vaccination, når barnet fylder 12 år.

Børnevaccinationsprogrammet er frivilligt og gratis for alle børn. Som forælder vil du modtage et brev i Digital Post, når det er tid til vaccination af dit barn. Du skal herefter selv bestille tid til vaccination hos jeres praktiserende læge.

Hvornår anbefales mit barn at blive vaccineret?

Her kan du se, hvilke vaccinationer Sundhedsstyrelsen anbefaler og hvornår dit barn anbefales at få de forskellige vaccinationer. Det er vigtigt, at dit barn vaccineres så tæt som muligt på det anbefalede tidspunkt. Barnet bliver ofte vaccineret i forbindelse med en børneundersøgelse.

3 mdr.

Vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio, Hib-bakterien + pneumokok-sygdom

5 mdr.

Vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio, Hib-bakterien + pneumokok-sygdom

Børneundersøgelse

12 mdr.

Vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio, Hib-bakterien + pneumokok-sygdom

Børneundersøgelse

15 mdr.

MFR-vaccination mod mæslinger, fåresyge og røde hunde

4 år

MFR-vaccination
mod mæslinger,
fåresyge og røde
hunde

Børneundersøgelse

5 år

Revaccination
mod difteri,
stivkrampe,
kighoste og polio

Børneundersøgelse

12 år

HPV-vaccination
mod livmoderhal-
skræft, analkræft
og kønsvorter
(2 gange)

Spørgsmål og svar om vaccination

Hvilke bivirkninger efter vaccination kan mit barn få?

Al medicin kan give bivirkninger – det gælder også vacciner. For de fleste børn er der tale om milde bivirkninger, som hurtigt går over. Det kan fx være feber, hævelse, rødme eller udslæt dér, hvor barnet er blevet stukket. Det er også almindeligt, at nogle børn efter vaccination kan blive irritable, sløve, sove uroligt, kaste op, få diarré eller få nedsat appetit. Bivirkningerne vil hurtigt gå over igen.

Allergiske reaktioner er sjældne. I sjældne tilfælde kan der opstå en slags knude under huden, hvor barnet er blevet stukket. Det kan klø, og der kan være udslæt. Det skyldes en reaktion fra immunsystemet. Det er ufarligt og forsvinder igen.

Det gælder særligt for MFR-vaccinen, som barnet får, når det er 15 måneder og 4 år, at der en til to uger efter vaccination kan komme symptomer, der i mild grad minder om mæslinger, fåresyge og røde hunde, som er de sygdomme, barnet vaccineres mod. Det skyldes, at vaccinen består af levende, svækket virus, som kan give en mild grad af de symptomer, som den naturlige virus normalt giver.

Kan man udsætte en vaccination fx ved sygdom?

Det er vigtigt, at dit barn bliver vaccineret så tæt på det anbefalede tidspunkt som muligt. Det giver den bedste beskyttelse. Det gælder i særlig grad for vaccinationerne til det helt lille barn ved 3, 5 og 12 måneder, da de gives for at beskytte mod fx kighoste, som barnet uden vaccination kan blive meget syg af i dén alder.

Det kan dog være nødvendigt at udsætte en vaccination, fx hvis dit barn er syg med feber. Dit barn kan dog godt blive vaccineret, hvis det fx er forkølet. Tal med lægen, som kan hjælpe med at vurdere, om dit barns vaccination skal udsættes.

Hvad hvis mit barn mangler en vaccination?

Hvis dit barn er gået glip af en vaccination, skal du tale med lægen. Det kan som regel stadig nås. På sundhed.dk kan du se, hvilke vaccinationer dit barn har fået, og hvornår det skal vaccineres igen.

Hvordan virker en vaccine?

Når man vaccinerer, sørger man for, at kroppens immunforsvar møder inaktive eller svage dele af en virus eller en bakterie, som ikke kan fremkalde sygdom. Men immunforsvaret reagerer alligevel på det, som var det en rigtig infektion, og danner et forsvar bestående af blandt andet antistoffer. Det er derfor, at barnet fx kan få let feber efter vaccination.

Immunforsvaret kan derefter huske det, hvis barnet senere møder den virus eller bakterie, det er vaccineret mod. Immunforsvaret genkender og dræber virus eller bakterier, og barnet bliver derfor ikke sygt. Det er forskelligt, hvor godt immunforsvaret husker de forskellige vaccinationer. Derfor skal nogle vaccinationer gentages efter nogle år - det gælder fx stivkrampe og difteri.

Hvor på kroppen skal mit barn stikkes?

Lægen vil typisk vaccinere små børn i låret og større børn i overarmen. Men det er forskelligt og afhænger af den enkelte vaccine og af lægens vurdering.

Hvilke vaccinationer skal mit barn have?

Vaccination mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio og Hib-bakterien.

Vaccinationen mod de fire sygdomme er et enkelt stik. Vaccinen gives samtidig med vaccinen mod pneumokoksygdom, som også er et enkelt stik. Lægen giver de to stik forskellige steder på barnets krop – normalt på ydersiden af hvert lår.

Hvornår?

Dit barn skal vaccineres mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio og Hib-bakterien, når det er **3, 5 og 12 måneder**.

Når dit barn er **5 år**, skal det vaccineres igen mod difteri, stivkrampe, kighoste og polio.

Difteri

Difteri er en smitsom luftvejsinfektion, der overføres via dråbesmitte som fx host og nys. Difteri kan forårsage en alvorlig halsbetændelse, som i værste fald kan være livstruende for barnet.

Stivkrampe

Stivkrampe skyldes en bakterie, som blandt andet findes i jord og kan komme ind i kroppen via fx sår. Stivkrampe kan medføre muskelstivhed og anfald med kramper, som i værste tilfælde kan give hjerneskade eller være livstruende.

Kighoste

Kighoste er en meget smitsom sygdom, som kan udvikle sig med voldsomme og langvarige hosteanfald. Hosteanfaldene er udmattende for helt små børn og kan i værste tilfælde forhindre barnet i at trække vejret. For spædbørn, som endnu ikke er blevet vaccineret, kan kighoste i meget sjældne tilfælde være livstruende.

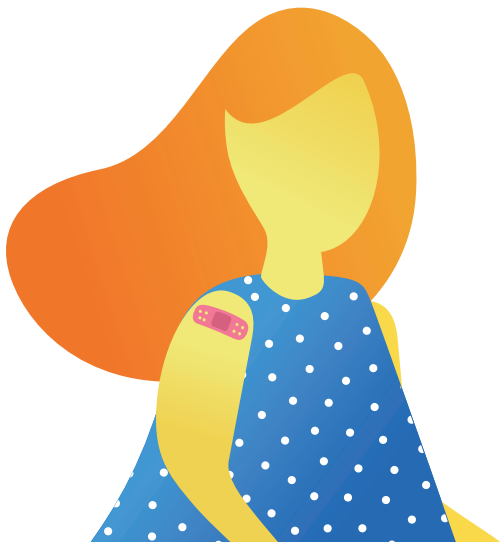
Polio (børnelammelse)

Polio er en akut virusinfektion i nervesystemet, som i værste tilfælde kan medføre varige lammelser og være livstruende for barnet, hvis vejrtrækningen bliver lammet.

Meningitis og andre alvorlige sygdomme forårsaget af Hib-bakterien

Hib (Haemophilus influenzae type b) er en bakterie, som især hos små børn kan give alvorlige og potentielt livstruende sygdomme som fx meningitis (hjernehindebetændelse) og alvorlig halsbetændelse.

Meningitis (hjernehindebetændelse) forårsaget af Hib-bakterien kan desuden give varige mén fx nedsat hørelse, eller hjerneskade. I værste fald kan det være dødeligt. Ved alvorlig halsbetændelse kan barnet have svært ved at trække vejret og i værste fald få blokeret sine luftveje pga. hævelsen i luftvejene.

Vaccination mod pneumokoksygdom

Vaccinen mod pneumokoksygdom gives samtidig med vaccinen mod difteri, stivkrampe, kighoste, polio og Hib-bakterien. Lægen giver de to stik forskellige steder på barnets krop - normalt på ydersiden af hvert lår.

Hvornår?

Vaccination mod pneumokoksygdom gives, når dit barn er **3, 5 og 12 måneder**

Pneumokokbakterien kan føre til akut mellemøre- og bihulebetændelse, som sjældent er alvorlige. Hvis bakterien spreder sig til blodbanen, kan det i få tilfælde give alvorlig sygdom, fx meningitis (hjernehindebetændelse) eller blodforgiftning, som i sjældne tilfælde kan være livstruende for barnet. Vaccinationen er desuden med til at beskytte ældre og sårbare, som er i øget risiko for alvorlig sygdom forårsaget af pneumokokbakterien.

Vaccination mod mæslinger, fåresyge og røde hunde (MFR-vaccination)

Hvornår?

Vaccination mod mæslinger, fåresyge og røde hunde, også kaldt MFR-vaccination, gives, når dit barn er **15 måneder og 4 år**

Mæslinger

Mæslinger er en meget smitsom sygdom, som i sjældne tilfælde kan blive alvorlig og fx føre til meningitis (hjernehindebetændelse), som kan give varig hjerneskade, døvhed og i værste fald være dødelig.

Før vi indførte vaccinationen, blev næsten alle børn i Danmark syge med mæslinger. Mæslinger er i dag meget sjældne i Danmark, men er fortsat udbredt i flere lande i og uden for Europa.

Voksne kan blive vaccineret mod mæslinger gratis, hvis ikke de allerede har haft sygdommen eller er vaccineret.

Fåresyge

Fåresyge skyldes en virus, som kan give betændelse og hævelse i spytkirtlerne, let feber og utilpashed. I sjældne tilfælde kan virus føre til meningitis (hjernehindebetændelse), som i værste tilfælde kan være dødelig.

Hos drenge i og efter puberteten kan fåresyge give betændelse i testiklerne. Det kan medføre nedsat sæddannelse enten forbigående eller varigt, som kan nedsætte muligheden for at få børn.

Røde hunde

Røde hunde skyldes en virus, som typisk giver et mildt sygdomsforløb hos børn med let feber, forkølelsessymptomer og rødt udslæt. Vi vaccinerer børn mod røde hunde for at forhindre, at børn får sygdommen og smitter gravide. Hvis en gravid kvinde får røde hunde i første halvdel af graviditeten, er der risiko for alvorlige misdannelser hos barnet.

Kvinder i den fødedygtige alder kan desuden blive gratis vaccineret mod røde hunde, hvis ikke de allerede har haft sygdommen eller er vaccineret.

Røde hunde forekommer ikke længere i Danmark.

Vaccination mod livmoderhalskræft, analkræft og kønsvorter (HPV-vaccination)

Hvornår?

HPV-vaccination anbefales til både drenge og piger, når barnet er **12 år**

Barnet skal have 2 vaccinationer med mindst 5 og højest 13 måneders mellemrum.

Hvis intervallerne ikke overholdes, eller hvis barnet er fyldt 15 år inden første stik, skal der gives 3 vaccinationer i alt.

HPV er en virus, som primært smitter ved seksuel kontakt. Vaccination skal derfor helst gives inden seksuel debut. Infektion med HPV er meget almindelig, særligt blandt unge. Man mærker ikke, at man er smittet, og hos de fleste forsvinder infektionen af sig selv. Hos nogle bliver virus dog ved med at være der, hvilket kan føre til celleforandringer, som mange år senere kan give kræft. Nogle typer af HPV kan give kønsvorter, mens andre typer kan give livmoderhalskræft eller mere sjældne kræftformer, fx kræft i endetarmen.

Der findes mange typer HPV, som kan give infektion. Vaccinationen beskytter mod de typer af HPV, som er årsag til størstedelen af tilfældene, som udvikler sig til kræft.

Find mere information

Læs mere om børnevaccinationsprogrammet og de sygdomme, som vi vaccinerer mod, på Sundhedsstyrelsens hjemmeside:

www.sst.dk/da/boernevaccination

Sundhed for alle ❤️ + ●